

DONDERDAG 17 maart 2005

OUDERPLATFORM

Een ouderplatform is een plaats waar ouders
elkaar ontmoeten
van gedachten wisselen
elkaar ideeën aanreiken

INLEIDING

Een beetje later dan voorzien, maar hier ligt dan eindelijk het verslagboek van het vierde ouderplatform voor je neus. Al zeggen we het zelf, ook dit jaar was het Ouderplatform weer een sfeervol en interessant gebeuren. Bovendien zagen we heel veel nieuwe gezichten. Dit boekje is een blijvende herinnering aan deze avond en reikt je naast een aantal cijfers en weetjes ook een pak unieke en boeiende tips aan.

Na een korte voorstelling van en kennismaking met de kersverse voorzitter van de stuurgroep Oost-Vlaanderen mochten de deelnemers zich in de verschillende themagroepen verschransen. Daarna kon iedereen rustig verder keuvelen in onze gezellige bar.

In de eerste themagroep werden de verschillende aspecten van het participatiedecreet uit de doeken gedaan. De evolutie ' **Van oudercomité naar ouderraad en van participatieraad naar schoolraad**' werd hier dan ook grondig besproken.

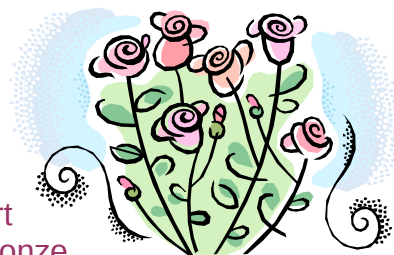
© 2005 Copyright, Foto Geert Neetens

Ouderbetrokkenheid was het tweede thema

dat gekozen kon worden. De deelnemers van deze themagroep deelden ervaringen over het betrekken van alle ouders bij het schoolgebeuren en bij hun eigen ouderwerking. Ook de specifieke moeilijkheden die opduiken bij het bereiken van bepaalde doelgroepen (kansarme en allochtone ouders,...) werden onder de loep genomen.

In de themagroep '**Creatief plannen**' kwamen ideeën naar voren om een gevarieerde en creatieve activiteitenkalender op te stellen.

Ik zou van dit boekje willen gebruik maken om alle vrijwilligers van de stuurgroep Oost-Vlaanderen te danken voor hun onvermoeibaar enthousiasme en inzet. Speciale dank gaat naar de bevallige moderators en verslaggevers van dienst: Danny, Luc, Annemie, Geert en Saar. Ook onze beruchte fotograaf Geert Neetens en onze traiteur Marc Rouckhout krijgen bij deze een bloemetje!

ENKELE CIJFERTJES

▪ WIE WAS ER?

Totaal aanwezig: 55

Aanwezigen van secundair onderwijs: 12

Aanwezigen van basisonderwijs: 33

Ontvangen evaluatieformulieren: 27

▪ EVALUATIE

Een overgrote meerderheid van de aanwezigen was zeer tevreden over het concept van het Ouderplatform. Maar volgens sommige deelnemers mag er wel een onderscheid gemaakt worden tussen het basis en het secundair onderwijs. Uit de reacties van vorige jaren merkten we dat de sessies gerust wat langer mogen duren, vandaar dat wij per themagroep toch minstens een uur voorzien hebben. Maar voor sommigen was dit nog steeds niet lang genoeg!

▪ REACTIES

- Heel positief
- Iemand stond versteld van de problemen op andere scholen
- Interessant om verschillende situaties te horen
- Nuttige tips gekregen
- Leerrijk en ervaringsuitwisseling zou meer moeten gebeuren
- Zeer informatief
- Iedereen zit met dezelfde problemen
- Open gesprek was zeer goed, maar er waren geen kant-en-klare oplossingen voor handen

▪ SUGGESTIES

- Werking en evaluatie van de ouderraad en schoolraad
- Vergader vaardig specifiek voor voorzitters van de ouderraad
- De taken en verantwoordelijkheden van de voorzitter
- Specifieke werkvergadering voor het secundair onderwijs om zelfde problematiek te bespreken
- Op de website een lijst met aangesloten scholen om contact op te nemen met scholen uit de buurt of scholen van hetzelfde onderwijstype
- Pedagogisch project op de school

VAN OUDERCOMITE NAAR OUDERRAAD EN VAN PARTICIPATIERAAD NAAR SCHOOLRAAD

Begeleiding en verslag: Linde Brewaeys en Danny Acke

De VCOV ijvert al jaren om de betrokkenheid en inspraak van ouders op school te vergroten. Naast de informele participatieorganen zoals de ouderverenigingen, feestcomités en vriendenkringen bestaat er in de vrije scholen ook een formeel participatieorgaan: de participatieraad. Het participatiedecreet, dat op 6 augustus 2004 gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad, geeft nu eindelijk vorm aan zowel de formele als informele inspraakorganen voor ouders, leerlingen en leerkrachten op

© 2005 Copyright, Foto Geert Neetens

school. Zo wordt elke school verplicht om vanaf 1 april 2005 een schoolraad op te richten. Deze schoolraad zal de huidige participatieraad vervangen. Bovendien krijgen ook alle ouders op elke school de kans om vanaf 1 september 2004 een formeel inspraakorgaan, met name de ouderraad, op te richten.

Hieronder vind je de vergelijking tussen enerzijds de participatieraad en de schoolraad en anderzijds het oudercomité en de ouderraad. Het participatiedecreet en de omzendbrief vind je op de volgende website

<http://www.ond.vlaanderen.be/nieuws/2004/0901-participatie.htm>

Meer informatie en uitleg over het participatiedecreet vind je op de vcov-website of in onze brochure: "Participatie op school, samen gaan we de uitdaging aan". We hebben ook een "map participatie" in elkaar geknutseld. Deze bevat voorbeelddocumenten van het huishoudelijk reglement van de schoolraad en de ouderraad, een mogelijke overeenkomst directie/IM en schoolraad, tips voor de voorzitter van de schoolraad, het stappenplan van ouderraad naar oudercomité, voorbeeld brief oproep voor kandidaten van de ouderraad, voorbeeld bevraging ouders voor het behalen van 10% voor de oprichting van de ouderraad op school. Als je oudervereniging aangesloten is met minstens een B-pakket dan kan je deze map gratis downloaden op het ledenweb van de vcov-site. Als je geen lid bent van de vcov kan je deze map bestellen voor 20 euro.

♦ Van participatieraad naar schoolraad

PARTICIPATIERAAD	SCHOOLRAAD
SAMENSTELLING	
• Geledingen: vzw Inrichtende Macht - ouders - personeel - lokale gemeenschap • Aantal leden per geleding: min. 2 • Vertegenwoordigers: De vzw Inrichtende Macht organiseert de verkiezingen van de geledingen • Duur mandaten: 4 jaar • Voorzitter = directeur	• Geledingen: ouders - personeel - lokale gemeenschap en in SeO: leerlingen Geen vzw Inrichtende Macht en wel leerlingen in SO Directeur en IM kunnen wel aanwezig zijn op uitnodiging • Aantal leden per geleding: min. 2, max. 5 (bij opstart: 3) • Vertegenwoordigers: De onderliggende raden duiden de vertegenwoordigers aan(vb. ouders uit ouderraad) Indien geen geledingspecifieke raden: directeur organiseert rechtstreekse verkiezingen • Duur mandaten: 4 jaar maar ouderraad en leerlingenraad herbevestigen jaarlijks mandaat ouders en leerlingen • Voorzitter: schoolraad duidt voorzitter van de raad aan (kan ook buiten de leden): voorzitter ≠directie en/of IM
BEVOEGDHEDEN	
	• Rechten en plichten inzake communicatie en informatie: - algemeen informatierecht tav bevoegdheden: inzage in documenten - recht gehoord te worden tav directeur en IM

- **Adviesbevoegdheid:**

ten minste:

- algemene organisatie en werking school
- planificatie school
- algemene criteria inzake begeleiding en evaluatie van de lln.

- **Overlegbevoegdheid:**

ten minste:

- vaststellen criteria voor aanwending van het lestijdenpakket en de urenleraar
- reglement school
- leerlingenvervoer
- veiligheid en gezondheid lln.

- schoolraad heeft zelf communicatie- en informatieplicht over werking

- **Adviesbevoegdheid**

uit eigen beweging: over alle aangelegenheden die personeel, leerlingen of ouders aanbelangen, over de algemene werking en organisatie van de school

verplicht advies:

- de bepaling van het profiel van de directeur;
- het studietoelaat;
- het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere inrichtende machten en met externe instanties;
- de opstapplaatsen en de busbegeleiding in het kader van het door de inrichtende macht aangeboden vervoer;
- de vaststelling van het nascholingsbeleid;
- het beleid inzake experimenten en projecten

- **Overlegbevoegdheid**

elke wijziging in of opstellen van:

- het schoolreglement
- de lijst van bijdragen
- het schoolwerkplan
- het beleidsplan dat de samenwerking regelt tussen de school en CLB

elk ontwerp van beslissing inzake

- de jaarplanning van extra muros-activiteiten en parascolaire activiteiten
- de infrastructuurwerken
- de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar en punten

	- het welzijns- en veiligheidsbeleid van de school - de duur van de stageactiviteiten van de leerlingen en het tijdstip waarop zij worden georganiseerd.
GESCHILLEN	
• De participatiecolleges: opgericht door Vlaamse Regering	• Bemiddelingscommissies: 3 leden 1 afgevaardigde van de Inrichtende macht, 1 afgevaardigde van de schoolraad, 1 voorzitter • Commissie Zorgvuldig Bestuur: opgericht door Vlaamse Regering

Elke school is verplicht om vanaf 1 april 2005 een **schoolraad** op te richten. De schoolraad kan geldig vergaderen indien er een gelding (bv de ouders of de leerkrachten) afwezig is. Toch raden wij aan om zulke situaties zo veel mogelijk te vermijden.

Bij de oprichting van de schoolraad bestaat elke geleding uit drie personen. Daarna kan men kiezen tussen minimum 2 en maximum 5 personen per geleding. We raden aan om in de ouderraad drie personen te kiezen en drie opvolgers te bepalen. De opvolgers zullen de plaats innemen van de andere vertegenwoordigers wanneer zij hun mandaat wettig hebben beëindigd (bv wanneer het jongste kind de school heeft verlaten). Dit gegeven kan je best opnemen in het huishoudelijk reglement van de schoolraad.

De voorzitter van de schoolraad is iemand van de geleding ouders, leerkrachten, de lokale gemeenschap of iemand extern (deze heeft dan wel geen stemrecht). De directeur of directrice mag geen voorzitter zijn, evenmin mag een vertegenwoordiger van het schoolbestuur voorzitter zijn. De voorzitter zal alle informatie nodig voor de vergadering van de schoolraad moeten opvragen bij oftewel de directie oftewel het schoolbestuur. Wanneer het advies of een overleg verplicht is (zie lijst onderwerpen) dan zal het schoolbestuur zelf het initiatief nemen om de voorzitter van de schoolraad te informeren zodanig dat deze de agenda kan opstellen.

De VCOV raadt aan om de leden van de inrichtende macht ook telkens uit te nodigen voor de vergaderingen van de schoolraad.

♦ Van oudercomité naar ouderraad

OUDERCOMITE	OUDERRAAD
SAMENSTELLING	
• Oudercomité: niet decretaal verankerd • Oudercomité: verzorgt haar eigen democratische werking. Leden bepalen zelf samenstelling van het oudercomité. Oudervereniging = alle ouders worden bestuurd en vertegenwoordigd door het oudercomité • Geen richtlijnen betreffende de aanwezigheid van het schoolteam. In het OC wordt een geregelde aanwezigheid vd schooldirectie verwacht (als vertegenwoordiger IM) en de leerkrachten kunnen 1 of meer afgevaardigden bij het OC delegeren: beiden enkel raadgevende stem • De ouders die verkozen zijn voor de participatieraad zijn niet noodzakelijk lid van het oudercomité. Het oudercomité neemt in samenspraak met de school de verantwoordelijkheid op voor de organisatie van de	• Ouderraad: decretaal verankerd: <i>" In elke school kan een ouderraad opgericht worden. Oprichting is verplicht als 10% vd ouders erom vraagt"</i> De ouderraad is de officiële gesprekspartner van de ouders voor de school • School moet actief nagaan of er al dan niet een vraag leeft naar de oprichting ervan. • De leden van de ouderraad worden verkozen door en uit de ouders Iedere ouder is verkiesbaar en kan één stem uitbrengen. De stemming is geheim(dus democratisch). • Ouderraad: kan vragen of directie en/of 1 of meer personeelsleden aanwezig zijn bij de vergadering (enkel raadgevende stem) • IM: verstrekt de ouderraad de nodige infrastructurele ondersteuning • Oudervertegenwoordigers van de schoolraad worden verkozen in de ouderraad (raad beslist zelf hoe dit gebeurt). Deze ouders zijn steeds lid van de ouderraad Indien geen ouderraad: rechtstreekse verkiezing van ouders, georganiseerd door directeur.

vierjaarlijkse verkiezing van vertegenwoordigers van ouders in de participatieraad van de school. • OC wordt samengesteld uit tenminste 6 effectieve leden	• Huishoudelijk reglement: werking ouderraad • Er wordt geen minimum en maximum aantal leden voor ouderraad vermeld
BEVOEGDHEDEN	
Het oudercomité heeft geen officiële bevoegdheden, maar de vcov heeft steeds 4 doelstellingen geformuleerd waaraan het oudercomité zou moeten aan tegemoetkomen: • Informeren en geïnformeerd worden • Ontmoeten van schoolteam en andere ouders • Adviseren en mee beslissingen nemen inzake schoolbeleid Activiteiten: vorming, ondersteuning en zijn van sociaal-culturele raad	• Algemeen informatierecht over aangelegenheden schoolraad Kan daartoe inzage vragen in documenten aan de vertegenwoordiging van die raad in de schoolraad. • Informatie- en communicatieplicht over activiteiten en standpunten ten aanzien van alle ouders • Advies uitbrengen aan de schoolraad op vraag of op eigen initiatief ⇒ Ouderraad is niet alleen feestkring: activiteiten blijven bestaan maar het voorbereiden van de schoolraad wordt ook een belangrijke taak

De VCOV raadt elk oudercomité aan om zich om te vormen tot **ouderraad**. Dit liefst voor de oprichting van de schoolraden (vanaf 1 april 2005 verplicht in elke school!). Wanneer er een ouderraad op de school is opgericht dan kan deze raad de vertegenwoordigers voor de ouders in de schoolraad zelf bepalen. Wanneer er enkel een oudercomité bestaat of er is geen ouderwerking op de school, dan zal het schoolbestuur rechtstreekse verkiezingen onder alle ouders moeten organiseren om de vertegenwoordigers voor de ouders in de schoolraad te bepalen. Bovendien krijgt de ouderraad inzagerecht in bepaalde documenten en informatierecht via deze vertegenwoordigers. Vandaar dat de VCOV vindt dat er toch wat voordelen aan de ouderraad verbonden zijn.

Tijdens het groepsgebesprek bleek echter dat niet elke school (directie of schoolbestuur) happig is om een ouderraad of schoolraad op te richten. In sommige scholen verliep de omschakeling van oudercomité naar ouderraad zelfs heel moeizaam door de tegendraadsheid van het schoolbestuur of directie.

In het basisonderwijs waren er een zevental scholen die een ouderraad hebben opgericht of die met de oprichting bezig zijn. In het secundair onderwijs waren dit 25 scholen. Bovendien waren er ook twee scholen die geen ouderraad zullen oprichten.

Wanneer er geen ouderraad wordt opgericht op de school kan het oudercomité behouden blijven. Zorg er dan wel voor dat de samenwerking tussen de oudervereniging en de directie of schoolbestuur vlot blijft verlopen en dat de vertegenwoordigers van de ouders in de schoolraad ook lid zijn van het oudercomité.

Als ouderraad is het belangrijk dat je een goed en transparant huishoudelijk reglement opstelt om de werking van de ouderraad vorm te geven. Het is niet de bedoeling dat de directie het huishoudelijk reglement van de ouderraad opstelt of goedkeurt. De goedkeuring van het huishoudelijk reglement gebeurt door alle ouders van de ouderraad.

Tot slot heeft de ouderraad een informatie -en communicatieplicht naar alle ouders toe. Dit betekent dat je als ouderraad alle standpunten en activiteiten moet bekendmaken. Hoe je dit doet bepaal je zelf, maar neem je best op in het huishoudelijk reglement.

- Een conclusie?

We kunnen vaststellen dat er veel problemen opduiken bij het oprichten van de schoolraad en de ouderraad. Toch zijn de meeste scholen wel al goed bezig met de omschakeling van oudercomité naar ouderraad. Binnenkort zullen ook de eerste schoolraden het daglicht zien.

In het begin van het volgende schooljaar zal de VCOV een tweede **"Ronde van Vlaanderen" houden over de oprichting en de evolutie van de schoolraad!** Hou jullie vcov-mail dus goed in de gaten.

OUDERBETROKKENHEID

Begeleiding en verslag: Saar Decoutere en Geert Watteyn

♦ Het belang van ouderbetrokkenheid

In het participatiedecreet krijgen alle schoolactoren de opdracht om een participatief schoolklimaat uit te bouwen. Dit wil zeggen dat de betrokkenheid van de ouders, leerlingen en leerkrachten gestimuleerd moeten worden om het welzijn en welbevinden van de kinderen te optimaliseren.

Uit onderzoek blijkt tevens dat leerlingen waarvan de ouders betrokken zijn bij het schoolgebeuren, zich 'over het algemeen' beter voelen op school.

♦ Ouderbetrokkenheid in de maatschappelijke context

De ouders van vandaag zijn 2 -verdieners. Bijgevolg hebben beide ouders minder tijd om zich met het huishouden, de kinderen en eigen hobby's bezig te houden. Na een lange werkdag verkiezen bepaalde ouders dan ook om rustig

© 2005 Copyright, Foto Geert Neetens

te kijken of om te gaan sporten i.p.v. zich te engageren in de ouderwerking op school. Opvallend is ook het verschil in de omvang en het concept van ouderbetrokkenheid tussen basisscholen en secundaire scholen. De overgang van basisonderwijs naar secundair onderwijs brengt voor leerlingen, maar

ook voor ouders, een grote verandering met zich mee. De knelpunten met betrekking tot ouderbetrokkenheid zijn echter van een heel andere aard dan in het basisonderwijs door de verschillen in de structuur van het onderwijs en de veranderende relatie tussen ouders en hun kinderen.

De meeste secundaire scholen zijn veel minder buurtgericht dan basisscholen. Dit brengt een vermindering tot zelfs bijna volledig wegvallen van frequente informele contacten met zich mee.

- Brengen en halen van kinderen met spontaan contact tussen ouders en klastitularis.
- Meehelpen bij allerlei binnen- en buitenschoolse activiteiten.
- Eén leerkracht als aanspreekpunt tegenover vakleerkrachten.
- De toegankelijkheid van de leerstof als aanspreekmogelijkheid.
- De onderlinge sociale druk bij leerlingen m.b.t. participatie van hun ouders.
- ...

Door het meer en meer wegvallen van de informele betrokkenheid worden de contacten formeler en verhoogt de drempel zeker voor kansarme ouders en allochtone ouders. Bovendien zijn tieners zelfstandiger dan de kinderen uit de basisschool. Zij gaan vaker alleen met de fiets of het openbaar vervoer naar de school en hierdoor hebben de ouders minder informele contacten met elkaar. De schoolpoort in het basisonderwijs blijft immers de grootste ontmoetingsplek van ouders.

◆ Knelpunten bij het betrekken van ouders

Welke knelpunten met betrekking tot ouderbetrokkenheid ervaren de deelnemers?

- ◆ Weinig ouders uit het technisch onderwijs engageren zich voor de ouderwerking en het oudercomité wil geen elitair groepje zijn
- ◆ Heel moeilijk om allochtone ouders bij het schoolgebeuren en ouderwerking te betrekken. Voorbeeld bij uitstek: 15 autochtone ouders namen deel aan de themagroep 'Ouderbetrokkenheid', geen enkele allochtone ouder was aanwezig.
- ◆ Weinig nieuwe ouders engageren zich in de ouderwerking (voorbeeld van een secundaire school)
- ◆ Op infoavonden geringe opkomst van ouders. Schoolfeesten en andere ontmoetingsactiviteiten zijn daarentegen publiekstrekkingen.
- ◆ Het imago van de ouderraad is zeer belangrijk. Wanneer je als ouderraad een te hechte en gesloten klik lijkt dan bestaat te kans dat nieuwe ouders zich niet DURVEN engageren. Bovendien mag je aan nieuwkomers niet al te hoge verwachtingen qua engagement opleggen.

◆ Tips om Ouderbetrokkenheid te stimuleren

Tips van de deelnemers:

- Aanwezigheid tijdens activiteiten waar veel 'nieuwe ouders' naar toe komen. vb; tijdens inschrijvingsdagen zijn er enkele leden van de ouderraad aanwezig om de nieuwe ouders te onthalen en op te vangen. (vb. een standje van de ouderraad aan ingang, een koffie en een gezellige babbel met nieuwe ouders....)
- Steun van directie en leerkrachten om ouderwerking bekend te maken helpt.
- Zorg voor opvallende uitnodigingen, liefst geschreven in de taal van de jeugd. Ook folder voor activiteiten O.C. verspreiden op plaatsen waar veel jongeren komen (vb: café, cultureel centrum, jeugdhuis,...) Zo kan je aandacht trekken van de jongeren en kan je via deze jongeren ook hun ouders bereiken.
- Verspreid een enquête onder alle ouders om hun verwachtingen ten aanzien van de ouderraad of de school en hun behoeften te peilen. De resultaten kan je opnemen in je jaarprogramma.

Tips van de VCOV

Imago van het oudercomité

- Maak als oudercomité meer zichtbaar wat je doet . Het beeld dat de ouders hebben van de ouderraad is belangrijk ook op langere termijn .
- Laat duidelijk aan de ouders zien dat de ouderraad samenwerkt met de school, onderstreep het als de activiteiten mee door de ouderraad georganiseerd zijn (feesten, leesouders, infoavonden...)
- Vraag aan de directeur om zich mee op te stellen als vragende partij voor nieuwe leden voor de ouderraad, om eventueel mee mensen aan te spreken.
- Zorg dat de samenstelling van de ouderraad representatief is voor alle ouders van de school.

Bekendheid van het oudercomité

- Een transparante structuur van de ouderraad zorgt ervoor dat de ouders de ouderraad sneller kennen. (laat de ouders weten wie de voorzitter, de andere leden zijn en bij wie, waar en wanneer ze terecht kunnen met vragen en bekommernissen) Laat de ouders duidelijk weten wie binnen de ouderraad verantwoordelijk is voor welke taken (feesten, gemeente, naschoolse opvang, verkeerswerkgroep.....) De ouders van de ouderraad dragen badges

Communicatie met alle ouders van de school

Om de ouderraad en zijn activiteiten bekendheid te geven, moet de communicatie met de grote groep ouders versterkt worden. Voorbeelden zijn:

- Verslagen en affiches uithangen op een prikbord aan de ingang van de school
- Ouders persoonlijk aanspreken, enkel een schriftelijke oproep is niet voldoende
- Bij anderstaligheid van de ouders : brieven vertalen , tolken...
- Via een schoolkrant met berichten van de school en de oudervereniging
- Website van de oudervereniging

Uitnodigingen en publiciteit

- Zorg voor verzorgde uitnodigingen (logo, bondig en duidelijk, inhoud van activiteit of infoavond goed weergeven).
- Nodig minstens één keer per jaar alle ouders uit op de vergadering van de ouderraad (open vergaderingen)
- Korte herinnering met datum, uur en plaats van de activiteit, in de agenda van de kinderen laten kleven.
- Daags voor de activiteit, de mensen uitnodigen aan de schoolpoort, eventueel met wat animatie bij, spandoek...
- Verzorg de publiciteit voor de activiteiten (artikels in regionale bladen, affiches, contacten met andere organisaties, lokale TV...)
- Vraag de medewerking van de leerkrachten om de activiteiten mee bekend te maken (via agenda, uitleg en oproep in de lessen)
- Vrijkaarten schenken.

Praktische tips die de betrokkenheid van kansarme en allochtone ouders kunnen verbeteren

Deze tips zijn afkomstig uit ervaringen op het werkterrein. Ze hebben in ruime mate bijgedragen tot het succes van bepaalde initiatieven.

Huisbezoeken

- Houd er rekening mee dat selectieve huisbezoeken stigmatiserend kunnen werken. Wanneer ouders zich hierdoor in de kijker geplaatst weten, kan dit eerder negatief werken.
- Maak de afspraak eerst mondeling en bevestig ze nadien schriftelijk (waar het kan in de eigen taal).
- Maak het doel van het bezoek duidelijk (kennismaking, vervangend oudercontact,...).
- Leg uit wat er van de ouders verwacht wordt (rapport ophalen, oudercontact bijwonen,...)

Werken met brugfiguren

- De brugfiguur neemt individueel contact met de ouders. Hierbij gelden dezelfde afspraken als bij het huisbezoek.
- Wanneer de school een specifiek infomoment voorziet voor een bepaalde doelgroep met de bedoeling het schoolsysteem en het eigen beleid te verduidelijken dan dient dit ook zo duidelijk gemaakt te worden via de brugfiguur.
- Waar het kan is de eigen taal van de ouders de voertaal. Hiervoor zullen tolken moeten ingeschakeld worden of doet men een beroep op deskundigen uit de eigen etnische groep.
- Afhankelijk van de doelgroep zullen aparte bijeenkomsten moeten voorzien worden voor mannen en vrouwen. Het voorzien van kinderopvang kan een extra motivatie zijn.
- Het is van belang om een vervolg te voorzien op oudercursussen. Eens men ouders via die weg betrokken maakt, moet men dit trachten te bestendigen.

Ouders begeleiden binnen de formele participatie

Niet voor alle ouders, die deel uitmaken van formele participatieorganen binnen de school, is deze vorm van inspraak duidelijk. Denken we hier speciaal aan allochtone ouders en ouders in armoede. Wanneer deze mensen uiteindelijk de stap hebben gezet naar de formele participatie is, zeker bij aanvang, een bepaalde begeleiding noodzakelijk. Zij ervaren meestal problemen door een tekort aan ervaring (of helemaal geen) met vergadertechnieken, de betekenis van advies- en overlegbevoegdheid en de wettelijke bepalingen m.b.t. participatie.

Hoe kunnen ze ondersteund worden?

- ◆ een specifieke cursus, georganiseerd voor en door verschillende scholen
- ◆ individuele ondersteuning door andere, ervaren leden
- ◆ extra begeleiding vanuit de school m.b.t. onderwijsaangelegenheden
- ◆ inschakelen van externe partners (schoolopbouwwerk, buurtwerk, allochtone vereniging,...)

◆ Een conclusie?

- Werken aan ouderbetrokkenheid moet een aangelegenheid zijn van alle schoolparticipanten. Wanneer er geen breed draagvlak aanwezig is om gestalte te geven aan ouderbetrokkenheid dan blijft het meestal bij goed bedoelde initiatieven die een stille dood sterven.
- Wanneer de formele ouderparticipatie doel op zich is, bereikt men enkel de 'happy few' die zich hierop aangesproken voelen of vaak zelfs ten persoonlijke titel aangesproken worden.
- Ouderbetrokkenheid als hefboom naar formele ouderparticipatie is de juiste weg. Hieruit groeit spontaan engagement tot meedenken en werken aan het schoolbeleid.

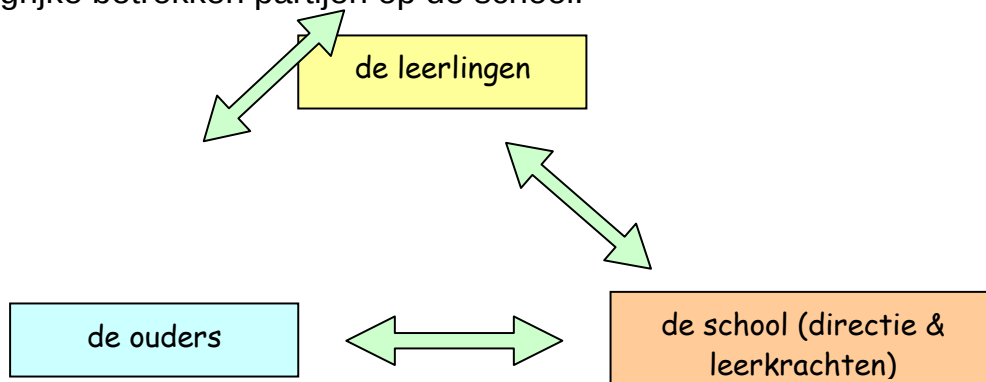

CREATIEF PLANNEN

Begeleiding en verslag: Annemie Pieters en Luc Bauwens

♦ Uit de inleiding

Drie belangrijke betrokken partijen op de school:

Een wisselwerking/samenwerking tussen deze drie geledingen kan best resulteren in een win-win-situatie voor elk van hen. Voorwaarde is wel dat elke geleding dit beseft (en er uiteraard naar gaat handelen).

Doelstellingen van de ouderraad¹

- Een goede **samenwerking** tussen ouders en school
- Door de keuze van de school voor *hun* pupil zijn de ouders **betrokken partij**,
- Hieruit resulteert dat aan het **welbevinden** van de leerlingen een hoge prioriteit wordt toegemeten.

Taken van de ouderraad

1. **Geïnformeerd worden en informeren**, de wisselwerking tussen de voornoemde geledingen, maar vooral ook de communicatie *binnen* de oudergeleding van de school
2. **Ondersteunen** van de school, materieel en 'helpende handen'
3. **Ontmoeting** (en **wederzijdse ondersteuning** van/door ouders)
4. **Meedenken** met de school, sinds 1992 decretaal geregeld, ook gewoon praktisch adviserend

♦ Reflecties van de groep

De groep telt **15 deelnemers**. 13 ervan hebben kinderen in de basisschool, 4 in het secundair onderwijs, een stuk minder dus.

De deelnemers aan de sessie worden in drie groepjes opgesplitst. De groepjes worden gevraagd om het jaarprogramma van de ouderraad uit de doeken te doen.

¹ In dit verslag wordt de term 'ouderraad' gebruikt als algemene benaming voor elke vorm van actieve oudergeleding op de school: oudervereniging, het vroegere oudercomité of ouderraad, feestcomité, werkgroep, ...

Tijdens de plenaire sessie wordt de oogst van deze reflectie geëvalueerd. We hebben een bloemlezing daarvan hieronder weergegeven, enigszins gestructureerd naar de voornoemde 'taken van de ouderraad'.

1. INFORMEREN

Over de school:

- Infodag kleuterklas en eerste leerjaar.
- Mailing aan de ouders.
- Web van de oudervereniging met actuele (foto- e.a.) reportages, verslaggeving, aankondigingen, ...
- Informeren gebeurt ook veelal, vaak wel informeel, ter gelegenheid van ontmoetingsactiviteiten, b.v. bij een 'welkomstdag'.

Opvoedkundig - onderwijskundig:

- Infoavond bij de overgang naar een nieuwe graad, ook ondersteund door ouders.
- Eén of meerdere voordrachten per jaar, best aangepast aan de problematiek van een bepaalde leeftijdscategorie binnen de school. Het cultiveren van deelnemen aan deze vormingsactiviteiten kost de nodige tijd in scholen waar ouders dit niet gewoon zijn.

WISTJE- WEETJE

'Informeren' is communiceren à la lettre (althans toch in één richting). Verwacht geen wonderen van de huidige nieuwere communicatiemiddelen als e-mail en het www. Zij kunnen best ingeschakeld worden in die informatieoverdracht, evenwel *naast* tal van andere communicatiemiddelen zoals mailing door en nieuwsbrief van oudercomité, schoolkrant, infoavonden met mondelinge e.a. toelichting door het oudercomité, ..., uithangbord (en mond-aan-mond-reclame) aan de schoolpoort. Ook aan het moment en de frequentie van de communicatie dient de nodige aandacht geschonken te worden.

2. SCHOOLONDERSTEUNENDE ACTIVITEITEN

- Verfraaiing van de speelplaats, onderhoud en vernieuwing van de speeltuigen, etc.
- Begeleidende ouders bij activiteiten ingericht voor de leerlingen: bosklassen, ..., 'schilouders' (fruit op de school, maar 't moet wel eerst geschild worden)
- Project gezonde voeding: "voor elke hap een stap", voorleesontbijt
- Moeders allerlei : (vóór-)leesmoeders, zwemmoeders, ...
- Helpende handen bij allerlei schoolactiviteiten zoals bij eetfestijnen, recepties allerlei (afscheid laatstejaars, ...), kerstmarkt, ...
- Prefinanciering, b.v. van de turnpakjes (en er dan nog een %-tje aan overhouden).

- En in een enig geval resulteert al dat handengehelp wel eens in een dankfeest voor de vrijwilligers van de ouderraad op het einde van het schooljaar.

3. ONTMOETEN

Elkaar ontmoeten vindt plaats bij talloze gelegenheden en op talrijke manieren. Plaatselijke tradities zijn regel: begin schooljaar, rond Sinterklaasfeest, t.g.v. lichtmis, de vastenactie, ...

bij het onthaal van de nieuwkomers ('welkomstdag'), uiteraard ook een gelegenheid om informatie te geven over de school en het oudercomité. Een aperitiefconcert bij de aanvang van het schooljaar in samenwerking met de plaatselijke muziekschool resulteert best wel in een win-winsituatie voor school (& ouderraad) en voor de muziekschool,

- bij schoolfeesten in al hun vormen, met mosselsouper tot spaghetti-feest,
- andere ontmoetingsdagen of gelegenheden: op de grootouderdag b.v., of pannenkoeken bij lichtmis, bij de danshappening door de kinderen na een jaartje dansles, op spelenmarkten, zoektochten, wandel- en fietstochten (a.o. op sponsortochten t.g.v. Broederlijk Delen waarbij ouders de controleposten bemannen),
- op de receptie van de eerste vergadering van de ouderraad (waarbij dan gehoopt wordt dat de aanwezigen de volgende vergadering ook wel op post zullen zijn),
- bij totaal *andere* activiteiten zoals bloemschikken, een wijncursus, een daguitstap naar Parijs, ...

Enkele aangebrachte voorbeelden:

- organisatie van een tweede handsfietsenmarkt voor de 'snel groeiende' kinderen-populatie,
- werkgroep verkeer opgericht door de ouders: begeleiding van fietspooling, ouders-gemachtigde opzichters, opstellen van een schoolroutekaart, organisatie autoluwe week, ...

WISTJE- WEETJE

Ontmoetingsinitiatieven 'verkleinen' vaak ook de afstand tussen directie & leerkrachten en de ouders.

De 'dag van de leerkracht', jaarlijks op 5 oktober, is een mooie gelegenheid voor een ouderraad om zijn appreciatie tegenover het lerarenkorps te demonsteren met een klein presentje en op die manier de communicatie tussen ouders en leerkrachten op gang te brengen of te verbeteren communiceren à la lettre (althans toch in één richting). Een

leuke modificatie hiervan is 'de week van de leerkracht' (b.v. de week waarin 5 oktober valt) waarin in de leraarskamer voor 1 - 2 € per persoon, een week lang een gezondgevulde fruitmand aangeboden wordt. Dit bevordert bovendien stevast de ontmoeting ... tussen leerkrachten onderling!

4. MEEDENKEN

Gebeurt uiteraard in de wettelijk voorziene ouderraad en schoolraad. Hoe worden de (altijd schaarse) beschikbare middelen het efficiëntst aangewend in de school? Worden de activiteiten ingericht door de school wel altijd goed (en goedkoop) uitgewerkt? Onder de ouders is op meerdere terreinen heel wat deskundigheid aanwezig. Schoolreizen: het educatieve luik tegenover het recreatieve, en hoe zit het met de kostprijs van dit alles?

Ook b.v. met betrekking tot de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van de school: inventariseren van de knelpunten rond de school, toegankelijkheid van de school: opstellen van een schoolroutekaart. verkeer (veiligheid en toegankelijkheid van de school): organisatie autoluwe week, begeleiding van fietspooling, ouders-gemachtigde opzichters (voorbeelden van verkeersacties (Gentse situatie), zie www.sic-gent.be).

Waar halen de ouders hun financiële middelen om deze/hun activiteiten gefinancierd te krijgen?

Ouderraden halen hun inkomsten uit:

- ◆ **lidgeld:** democratisch laaggehouden, en op vrijwillige basis bijgedragen, voor -in eerste instantie- noodzakelijke kosten die voortvloeien uit hun communicatie-opdracht,
- ◆ **activiteiten** die geld in het laadje brengen (van het oudercomité): als wij danige materiële en financiële inbreng leveren aan de school, dan mag die ons best de gelegenheid geven om de financiële middelen ervoor te genereren -een leuker alternatief voor de schooldirectie die alles zelf organiseert (zij het dan wel met de hulp van het (ouder-)feestcomité) en de opbrengst daarvan zondermeer maar besteden aan wat zij dan maar gedacht had.

◆ Conclusie

Het aspect '**ontmoeten**' komt ongetwijfeld het meest voor in de aangehaalde voorbeelden van het programma van de ouderraden.

Schoolondersteunende activiteiten kennen ongetwijfeld de langste traditie en zijn nog altijd heel present in het programma van de ouderraden.

Informeren kan de dag van vandaag beter dan ooit, maar dient -meer dan ooit- ook weloverwogen te gebeuren.

Aan het aspect '**meedenken**', inspraak, e.d.m. dient nog de nodige aandacht geschonken te worden. Aan ouder-emancipatie op de school is dus nog werk. De sessie heeft heel wat ideetjes voor de programma's van de oudercomités opgeleverd. Heel wat ideetjes werden dus ook uitgewisseld en dat was toch een notoire bedoeling van deze 'ontmoeting'.

EN TOEN WAS ER TIJD VOOR EEN GEWOON BABBELTJE EN DRANKJE...

© 2005 Copyright, Foto Geert Neetens

We hopen jullie volgend jaar terug te zien, of op 9 juni op de slotavond!

Bedankt voor jullie actieve inbreng

Op alle foto's genomen door Geert Neetens zit copyright Geen enkele foto mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, d.m.v. druk, fotokopie, foto van foto, microfilm, digitaal of op welke andere wijze dan ook zonder

voorafgaande schriftelijke toestemming van Geert Neetens (gneetens@pandora.be)